

36. Sprawy z zakresu ubezpieczeń majątkowych

Sprawy rejestrowane pod symbolem 622 to sprawy z zakresu ubezpieczeń majątkowych, dotyczące instytucji ubezpieczeniowych i działalności ubezpieczeniowej. W 2007 r. zapadły orzeczenia w czterech sprawach z tego zakresu, przy czym w sprawie o **sygn. akt VI SA/Wa 1904/07** postępowanie umorzono z uwagi na cofnięcie skargi. Problematyka pozostałych spraw była na tyle rozbieżna, że nie pozwala na ogólne podsumowanie.

Na uwagę zasługuje poruszona przez Sąd kwestia stosunku ustawodawstwa krajowego do wspólnotowego prawa wtórnego. Wyrokiem z dnia 15 marca 2007 r. o **sygn. akt VI SA/Wa 1834/06** (nieprawomocny), Sąd oddalił skargę E. B.V. z siedzibą w A. – H. i V. z siedzibą w U. – H. na decyzję Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych w przedmiocie sprzeciwu co do nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń.

W ocenie Sądu, treść art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, ze zm.) nie pozostawała w sprzeczności z art. 15 ust. 1 Dyrektywy Rady 92/49/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, odnoszących się do ubezpieczeń bezpośrednich innych, niż ubezpieczenia na życie, oraz zmieniającej dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG (Dz. U. UE L z dnia 11 sierpnia 1992 r., nr 228). Jako przesłankę tej oceny, Sąd wskazał punkt 8 preambuły Dyrektywy Rady 92/49/EWG. Ponadto stwierdził, że wzmiankowany art. 15 ust. 1 Dyrektywy Rady 92/49/EWG nie jest wystarczająco jasny i precyzyjny, by mógł być stosowany wprost przez organy krajowe i sądy.

Sąd uznał także, że podmiot dokonujący, w trybie art. 35 ust. 2 ustawy, zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń w liczbie zapewniającej dysponowanie albo przekroczenie określonego procentu głosów na walnym zgromadzeniu lub udziału w kapitale zakładowym, powinien wykazać okoliczność z ust. 4 pkt 2 tego przepisu, to jest że środki przeznaczone na nabycie nie pochodzą z kredytu lub pożyczki albo nie są w inny sposób obciążone. Dowody służące wykazaniu tej okoliczności podmiot zawiadamiający winien złożyć wraz z notyfikacją, przy czym nie mogą się one ograniczać do oświadczenia podmiotu

zawiadamiającego. Ponadto winien również określić cenę akcji nabywanych oraz kwotę potrzebną na ich pokrycie.

Wyrokiem z dnia 5 lipca 2007 r. o **sygn. akt VI SA/Wa 739/07** (prawomocny), Sąd uchylił decyzję Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, umarzającą postępowanie administracyjne w sprawie wniosku Z. A. o wypłatę odsetek od niesłusznie wymierzonej kary pieniężnej. Karę tą wymierzono członkowi zarządu zakładu ubezpieczeń za nieterminowe przekazanie organowi nadzoru sprawozdania finansowego i odmowę podania informacji o wysokości uposażeń członków zarządu. Orzekając, Sąd związany był wykładnią prawa dokonaną przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 28 lutego 2007 r., sygn. II GSK 223/06, którym uchylono wcześniejszy wyrok tut. Sądu w tej sprawie z dnia 28 kwietnia 2006 r. Zgodnie ze stanowiskiem NSA, w myśl wyrażonych w art. 2 § 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j.: Dz. U. Nr 8 z 2005 r., poz. 60, ze zm.) zasad, przepisy Ordynacji podatkowej mają zastosowanie do opłat i niepodatkowych należności budżetu państwa, ustalonych lub określonych przez inne organy, niż organy podatkowe, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Natomiast stosowanie przepisów tej ustawy wyłączone jest w sprawach świadczeń pieniężnych ze stosunków cywilnoprawnych i opłat za usługi, normowanych przepisami o cenach. Ponieważ ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, ze zm.) nie zawiera wyłączenia stosowania przepisów Ordynacji podatkowej, do kary pieniężnej nałożonej na podstawie art. 212 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy stosować należy przepisy działu III Ordynacji podatkowej. Zatem żądanie zwrotu nienależnie pobranej kary należy potraktować jak nadpłatę w podatku, zgodnie z art. 78 Ordynacji podatkowej.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 6 września 2007 r. o **sygn. akt VI SA/Wa 1379/07** Sąd odrzucił skargę J. D. na wezwanie Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego do przedstawienia dokumentów potwierdzających zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia posiadacza pojazdu mechanicznego i do uiszczenia opłaty za niespełnienie tego obowiązku.

Przy ocenie, czy rozpatrywana sprawa należy do kognicji sądów administracyjnych, której granice zakresłone zostały wprost w art. 184 Konstytucji RP oraz w ustawach: z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.), z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu

przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), Sąd powołał się na zapisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152, ze zm.). Stwierdził przy tym, że zaskarżone działanie Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego było realizacją obowiązku, nałożonego na ten podmiot artykułem 90 ustawy. Opłata, o której mowa w tym przepisie, staje się wymagalna następnego dnia po upływie wskazanego w nim terminu, jeśli zobowiązany nie udokumentował zawarcia umowy ubezpieczenia warunkowego lub nie wniósł powództwa do sądu powszechnego, zgodnie z art. 10 ust. 2 tej ustawy.

Z faktu, że ustalenia spełnienia lub nieistnienia obowiązku ubezpieczenia można dochodzić przed sądem powszechnym, Sąd wywiódł, że sprawa nie należy do właściwości sądu administracyjnego, co przesądza o niedopuszczalności skargi.